

Nedavno je izviješteno o požaru na crnogorskom teritoriju jezera gde je zapaljena ribarska kućica ribočuvara iz nevladine organizacije “Carp Security” koja se bavi sprečavanjem krivolova šarana u vrijeme mriješćenja te vrste ribe (od sredine ožujka do sredine maja). Zaštićeno Skadarsko jezero, tradicionalno je spona kriminalnih aktivnosti na relaciji Crna Gora - Albanija. Leglom kriminala postalo je tokom ratova u Jugoslaviji iz devedesetih godina prošlog stoljeća, kada se zbog raspada Jugoslavije i brojnih sankcija, ova velika površina vode pokazala idealnom za šverc roba poput alkohola, goriva, odjeće i droga, na relaciji Albanija - Crna Gora. To se nastavilo do pada Slobodana Miloševića i osamostaljenja Crne Gore od Srbije 2006. godine, kada su šverceri promijenili djelatnost i postali krivolovcima, posebno šarana koji se smatra ribljom delicijom.

U doba zaoštavanja klimatskih promjena, ekološki aktivisti svjesni njihovih posljedica, sve intenzivnije, često i svojim životima, brane prirodna bogatstva od raznih krivolovnih i drugih ilegalnih aktivnosti.

Krivolovce je naljutila “drskost” ekoaktivista koji noću patroliraju jezerom, vade ribarske mreže te oslobađaju ulovljene ribe. Radi toga su zapalili ribarsku kućicu u mjestu Malo Blato, poslavši poruku otvorene prijetnje, ne samo aktivistima, nego i Nacionalnom parku Crne Gore koji upravlja zaštićenim Skadarskim jezerom. Ipak, aktivisti se nisu dali prestrašiti, već su dan nakon požara uklanjali nove ribarske mreže. A isto su poručili i medijskim kanalima. Ističu kako se “broju prijetnji nad njima niti ne zna broja” te kako je preostalo samo “da im stave metak u glavu”. Tinjajući sukob krivolovaca i aktivista traje već neko vrijeme, pri čemu prvi potonjima lome kola, buše gume, buše brodove, prijete verbalno i fizički i slično.

Iz mreže organizacija Koalicija za održivi razvoj (KOR), zatražili su ostavku ravnatelja javnog poduzeća Nacionalni park Crne Gore, tijela zaduženog za upravljanje svim nacionalnim parkovima u zemlji. Ravnatelj Elvir Klica je, prema mišljenju KOR-a, “nebrojeno puta pokazao da nedomaćinski upravlja nacionalnim dobrom koje mu je povjereno i da nije dorastao izazovu da upravlja najvažnijim resursom koji Crna Gora ima.” I zaista, kriminal se na Skadarskom jezeru odvija neometano, ponekad svega 50-ak metara od upravne zgrade Parka. Kako bi upozorili na to, aktivisti su napravili performanse i angažirali Osnovno državno tužiteljstvo kako bi im prenijeli informacije o ilegalnim aktivnostima. No, umjesto pomoći u borbi protiv kriminala, sami su dobili kaznenu prijavu zbog nedozvoljenog performansa. I to usprkos tome što su predali i snimke napada jednog od nadzornika na

svog volontera koji je pokušavao spriječiti krivolov. Umjesto nadzornika i krivolovca, prijavu je zaradio aktivist, a ova dvojica nisu ni sankcionirana.

Park naime nadgleda svega 16 nadzornika, od kojih je u svakom trenutku polovica mjesecima na bolovanju, a neki čak i po godinu dana. Njihov posao, često i o svome trošku odrađuju aktivisti-volonteri. Krivolovci su pritom i bolje opremljeni od NP-a, imaju brže brodove i teško ih je uhvatiti. Usprkos propisanim financijskim kaznama od 20.000 eura i zatvorskim do tri godine, za krivolov na Skadarskom jezeru, rijetko je koji prekršitelj procesuiran. Na ogromne propuste države u ovom polju, prošle je godine upozorila i Europska komisija u svom Izvještaju o napretku CG na putu prema EU. Komisija smatra kako u Crnoj Gori ekološki aktivizam postaje sve opasnija zadaća te upozorava državu da hitno zaštititi takve skupine ljudi.

Iz Koalicije za održivi razvoj smatraju kako je nužno: "Suspendovati sve nadzornike NP Skadarsko jezero, kao i direktora Nenada Ivanovića kako bi se istražila eventualna povezanost između nadzornika i krivolovca, na koju javnost već godinama ukazuje a nadležni ćute. Pojačati policijske patrole i nadzor pristupnim putevima ka Skadarskom jezeru i zaštititi NVO aktiviste koji se bore protiv krivolova. Povećati broj inspektora za slatkovodno ribarstvo i izmijeniti zakonodavstvo tako da se krivolov prepozna kao teško krivično djelo a ne da se krivolovcima pišu prekršajne prijave i da im se oprema i aparatura za krivolov vraća. Direktor JP NPCG Elvir Klica hitno mora podnijeti ostavku, jer je nebrojeno puta pokazao da nedomaćinski upravlja nacionalnim dobrom koje mu je povjereno i da nije dorastao izazovu da upravlja najvažnijim resursom koji Crna Gora ima. Mora se reagovati već danas, jer sutra može biti kasno."

Skadarsko jezero je najveće jezero u Crnoj Gori i na Balkanu s površinom od 369.7 km² (od toga Crnoj Gori pripada 221 km a Albaniji (Shkoder) oko 148 km²). Dužina mu je od Vranjine do Skadra 40 kilometara, a širina na nekim mjestima 14 kilometara. Dubina od 4 do 6 metara, a sve dalje što se ide ka zapadnome brijegu još je veća. Prema godišnjim dobima mijenja veličinu, a vode prima iz mnogo rijeka. Otiče rijekom Bojanom u Jadransko more. Prepuno je otočića na kojem se nalaze brojna vrijedna arheološka nalazišta i vrijedna kulturna baština. Na Skadarskom jezeru nalazi se i jedino stanište pelikana na jugu Europe. Izvor: bilten.org